

Európa - prírodné podmienky

Povrch

- formovanie jej povrchu ovplyvnil ľadovec, ktorý vo štvrtohorách pokrýval veľkú časť tohoto územia. Jeho stred sa nachádza v Škandinávii. Výsledkom jeho činnosti sú početné jazerá vo Fínsku, Rusku, Poľsku a Nemecku. Severná a východná časť týchto nížin tvoria geologicky najstaršiu časť Európy
- zo všetkých pevnín má najnižšiu priemernú výšku - 340 m.n.m
- nížiny (do 200 m.n.m) tvoria až 57% plochy
- najrozsiahlejšia je Východoeurópska nížina (západne od Uralu, zaberá takmer celú európsku časť Ruska, pobaltské štáty, Bielorusko, časť Ukrajiny)
- najnižšie miesto je preliačina v Kaspickom mori
- najvyššie hory v Európe sú Alpy, s najvyšším vrchom - Mont Blank (4807 m.n.m), Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Dináre, Škandinávské vrchy
- doteraz činné sopky sa vyskytujú v Taliansku a najviac ich je na ostrove Island

Podnebie

- na podnebie v Európe vplyva viac činiteľov : poloha podľa zemepisnej šírky, vzdialenosť od oceána, teplý Severoatlantický oceánsky prúd, prevládajúce západné vetry, rozloženie horských pásem a ich smer voči prevládajúcim vetrom a nadmorská výška
- v závislosti od zemepisnej šírky rozlišujeme:
 - Studené podnebné pásmo - najsevernejšie časti európskej pevniny a arktické ostrovy, dlhé mrazivé zimy, krátke studené letá, málo zrážok (len v podobe snehu)
 - Subtropické podnebné pásmo- oblasti na juhu pri Stredozemnom mori, teplé a suché letá, daždivé zimy
 - Mierne pásmo - väčšina územia, veľký vplyv majú prevládajúce západné vetry a vzdialenosť od Atlantického oceána, podľa vzdialenosti rozlišujeme:
 - Oceánska oblasť - Britské ostrovy, západná Európa a západné pobrežie Škandinávského polostrova, dostatok zrážok po celý rok, mierne teploty v lete i zime
 - Prechodná oblasť - východná časť severnej, stredná, juhovýchodná a časť východnej Európy, prevládajúci vplyv oceánu, letá teplé s väčším množstvom zrážok, v zime klesajú teploty pod 0 stupňov
 - Pevninová oblasť - najvýchodnejšia Európa, letá teplé až horúce a suché, zimy mrazivé so snehovými zrážkami
 - najsuchšia oblasť - nížina pri Kaspickom mori
- na podnebie vplyvajú hlavne islandská tlaková níz, azorská tlaková výš a teplý golfský prúd

Vodstvo

- Európa má dobre vyvinutú riečnu sieť
- 80% riek sa odvodňujú do Atlantiku 20% do Kaspického mora

- najdlhšie rieky: Volga (3531 km) - do Kaspického mora
- Dunaj (2850 km) - pramení vo Schwarzwalde, ústi do Čierneho mora Dneper, Donn, Rýn, Labe
- na mnohých riekach sú vystavané priehrady a vodné elektrárne (napríklad na Dunaji, na Volge i menších riekach)
- jazerá zaberajú 168 000 km², väčšina ľadovcového pôvodu, najväčšie sú Ladošské, Onežské, Balaton, Bodamské

Vegetácia

- rozšírenie pôd, rastlinstva a živočíšstva sa vyznačuje pásmovitým usporiadaním
- šírkové pásma sú veľmi výrazné v rovinných oblastiach, najmä na Východoeurópskej nížine
- ostrovy v Severnom ľadovom oceáne trvale zaľadnené, na nezaľadnených miestach porasty machov a lišajníkov
- Island, severné pobrežie Škandinávského polostrova a polostrova Kola, pobrežie Barentsovho mora - tundra - machy, lišajníky, trávy, južnejšie zakrpatené vrby a brezy
- tajga - pásmo ihličnatých lesov - smrekky, smrekovce, miestami jedle a brezy, na piesočnatých pôdach borovice
- južnejšie pásmo zmiešaných a listnatých lesov - ľudia pri osídľovaní vyrúbali a utvorili kultúrnu krajinu s poliami, lúkami, ovocnými sadiami, vinohradmi a záhradami
- lesostepné a stepné pásmo - juh Východoeurópskej nížiny, rozšírené černoze
- subtropické pásmo - pobrežie Stredozemného mora, vždy zelené suchomilné rastliny, rozličné druhy dubov, krovinaté porasty, viac obojživelníkov, plazov a hmyzu
- vo vyšších pohoriach sa striedajú výškové stupne, najnižší tvoria listnaté a zmiešané lesy, vyšší ihličnaté, nad hornou hranicou je stupeň kosodreviny, ešte vyššie horské lúky a nad nimi mrazová púšť
- v smere od juhu na sever sa v pohoriach znižuje horná hranica lesa, aj hraníc jednotlivých výškových stupňov